

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

כל הענין כולו. כל פרשה זו. וכל חטאת אשר יוצא מדמה (ויקרא ו')
דמויק לה רבנן במסכת זבחים (דף פג.) בחטאת החילונה שהכניס
דמה לפניו וזהו פסול שלה וקאמר רחמנא שישרף פליג ריה"ג ומויק
בחטאת הפנימית כגון פר העלם דבר של יצור אשר יוצא מדמה

(א) זבחים דף קפ"ב,
(ב) תמורה דף ק"ז א' (א) [וחילין
(ג) קפה. (ד) ג' ע"י מוסף מולין
(ה) קפה. ד"ה א' הכי וכו',
(ו) לקמן דף פד. מכות דף
יז. שביעות דף ק"ג א' (ז) [לעיל]
ע. וכו' (ח) (תוספתא פ"ז
ה"ז. (ט) ז' יל' ובעשרה,
(י) [ע"פ. (יא) שלא הורה
להן אלא לשפיר עבוד
דלא אכלה ס"א ח"מ,
(יב) וע"י זבוח. לקמן קטו.
ד"ה וזוהם עירובין ומ'
ד"ה רבי יהודה מתיק דה.
ד"ה ע"ת ומנחם פג.
ד"ה ע"ת ומנחם,
ד"ה ומנחם,

ורבה מוסף אף ריה"ג. וכו' היכי נימא דריה"ג ור' יוחנן
זן ברובה אמרו דבר אחד והא פסולה דחטאת שנכנס
דמה לפניו היינו לפני זריקה ור' יוחנן זן ברובה אחר זריקה איירי
ואליבא דר' יוחנן מסיק מדקא מוסף עלי' וי"ל דרבה לא מפליג
זין קודם זריקה זין לאחר זריקה כי
היכי דלא מפליג ר' יוחנן דקאמר אף
אחר זריקה מחלוקת:

אמר ר' יהן לא הובא ארבע דמה.
מיטת צקונטרים לרבנן לא
זעו למילף פנימה דלאהרן דלא גמרי'
דורות משעה ומה שפירשן כי לא משום
דחטאת דלאהרן היה לשעה דהא שעיר
של ר"ח היה כדפירש צקוני' וכן איתא
בזבחים בצרק טבול יום (דף קא):
אלא דקצברי רבנן הוראת שעה
היתה כדאמר לעיל וקשה לרשב"א
ללעיל זיין הוראת שעה דכ"י
דקצברי מפני טומאה שרפה דלוי
פסולו בגופו ומסביר ישרף מיד ב' אבל
הכא בחטאת שנכנס דמה לפניו
דהוי פסולו צדס ומסביר' זעי עיבור
זורה לא שייך הוראת שעה היתה
ונראה לר"י דרבנן לא זעו למילף
מחטאת אהרן משום דמנינו למימר
דמשה לא הודה להן' על השריפה
דשפיר עבוד אלא זמה שלא אכלה
אל על השריפה לא הודה להן' דלפי'
היה כן שלא כדון שרפה זלא עיבור
זורה וקשה ללעיל יליף מחטאת
אהרן שריפה זיואל וקאי אמתני'
דסביר' דשאינו פסולו בגופו זעי עיבור
זורה והיינו כרבנן דר' יוסי ואינהו
לא זעו למילף הכא מחטאת אהרן:
ב' בבשר ואפי' בפסול. ולא תיקשי
ויזילא המוח ע"י גומרתא דליכא
שזירת עלם דליכא למיחש שמא
יפקע כדאמר' לקמן (א) וזי נמי ע"י
גומרתא טריחא מילתא למיעבד:
ר"ב שמעון אומר אחד זה ואחד
זה אין בו משום שבירת העצם.
וה"ל ר"ש היינו ט"ק ונראה לר"י
דר' יעקב ור"ש פליגי אליבא דמ"ק כי
היה דלא ירצה לו נשים דפרק כהן
גדול (פסחים כ"ב.) והיה דחוקת
שלש שנים דחוקת הזמים (ז"ב כ"א):
איכא דאמר ר' יוחנן דאמר ר' יוחנן
ישרפו דשמינו נותר:
א' **א**

רבה מוסף אף ר"י הגלילי (ד) דתניא ריה"ג
אומר כל הענין כולו אינו מדבר אלא בפרי
הגשרפים ובשעירי' הגשרפין לשרוף פסוליהן
אבית הבירה וליתן לא תעשה על אכילתן
אמרו לו חטאת שנכנס דמה לפניו ולפנים
מנין אמר להן לא הובא את דמה אל
הקדש פנימה מכלל דאי נפיק אידי א"נ עייל
דמה בשריפה ורבי יוחנן סבר דם ובשר הדא
מילתא היא בעלים מלתא אחריתי היא: **מתני'**
העצמות והגדין והגותר ישרפו בששה עשר
חל ט"ז להיות בשבת ישרפו כ"י לפי שאינן
דוחין לא את השבת ולא את י"ט: **ג' אמר**
רב מרי בר אבוה א"ר יצחק העצמות קדשים
ששימשו נותר ממטמאין את הידים הואיל
ונעשה בסיס לדבר האסור נימא מסייע לי'
העצמות והגדין והגותר ישרפו לט"ז הני
עצמות ה"ד אי לימא דלית בהו מוח למה
בשריפה נשדינהו אלא פשיטא דאית בהו
מוח אי אמרת בשלמא שימוש נותר מילתא
היא אמטו להכי בעי שריפה אלא אי אמרת
שימוש נותר לאו מילתא היא למה להו
שריפה נשדינהו ונחלצה למוח דידהו
ונשרפה נשדינהו לדידהו אלא לאו שמע
מינה שימוש נותר מילתא היא אמרי לא
לעולם אימא לך שימוש נותר לאו מילתא
וקסבר בו בכשר ואפי' בפסול אפי' בפסול
ס"ד והא (ט) תנא אבל המותר במהור והשובר
במטא אינו סופג את הארבעים לא קשיא
זכאן שהיתה לו שעת הכושר כאן היתה
לו שעת הכושר ומאן תנא דשני ליה בין
שהיתה לו שעת הכושר ללא היתה לו שעת
הכושר רבי יעקב היא דתניא ועצם לא
תשברו בו (י) בו בכשר ולא בפסול רבי יעקב
אומר היתה לו שעת הכושר ונפסל יש בו
משום שבירת העצם לא היתה לו שעת
הכושר אין בו משום שבירת העצם ר"ש
אומר אחד זה ואחד זה אין בו משום שבירת
העצם מיתובי יכל עצמות הקדשים אין
טעונין שריפה חוץ מעצמות הפסח מפני
התקלה הני עצמות היכי דמי אי לימא דלית
בהו מוח למה להו שריפה אלא פשיטא

תורה אור השלם
1. הן לא הובא את דמה
אל הקדש פנימה אבל
תאכלו אותה בקדש
באשר צריכה:
ויקרא י"ח
2. בבית אהן יאכל לא
יבדקו חוץ מן הבית
הבשר הוציא ועצם לא
תשרפו בו: שמוח יב יב

הגהות הב"ח

(א) גמ' שזירת
העלם אימור אכלה
דמיה: (ב) רש"י ד"ה
כסיס כדמחורגא אכלה
בסיס: (ג) תוס' ד"ה
זו וכו' לקמן. ז"ב דף
פ"ד ע"ב:

מוסף רש"י

כל הענין כולו. אהרנן
פליג זבחי' דמוקמין ליה
לפסול חטאת החילונה
שנכנס דמה לפניו ואמר
להו א"י התקלה מדבר
אלא כעצמות שדמם נכנס
לפנים כמחורגא ואמר קול
שלא ארע זין כסול
ישרפו אבית הבירה זעורה
ולא חוץ לן ממנות ממנות
דכתיב כה"ל קול בקדש
זלא חקף שעה שריפה
קודם וליתן לא תעשה
על אכילתן זין כשרין
זין פסולין דכתיב לא
תאכלו. דמקמין לא נאמר
לאו על אכילתן זעורה
כאן (חומש פ"ב.) ישרפו
בששה עשר. ולא ע"י,
דיי' חוץ וזין שריפין
קדשים זבחי' (תמורה ד').
המוח ישרפו. כדמס
טור וזכר והשובר. א"ת
העלם במטא אינו סופג
את הארבעים. הנומיר
זטור. אפילו זטור. וכל
שכן זעמא (שבויות ג').

מוסף רש"י

כל הענין כולו. אהרנן
פליג זבחי' דמוקמין ליה
לפסול חטאת החילונה
שנכנס דמה לפניו ואמר
להו א"י התקלה מדבר
אלא כעצמות שדמם נכנס
לפנים כמחורגא ואמר קול
שלא ארע זין כסול
ישרפו אבית הבירה זעורה
ולא חוץ לן ממנות ממנות
דכתיב כה"ל קול בקדש
זלא חקף שעה שריפה
קודם וליתן לא תעשה
על אכילתן זין כשרין
זין פסולין דכתיב לא
תאכלו. דמקמין לא נאמר
לאו על אכילתן זעורה
כאן (חומש פ"ב.) ישרפו
בששה עשר. ולא ע"י,
דיי' חוץ וזין שריפין
קדשים זבחי' (תמורה ד').
המוח ישרפו. כדמס
טור וזכר והשובר. א"ת
העלם במטא אינו סופג
את הארבעים. הנומיר
זטור. אפילו זטור. וכל
שכן זעמא (שבויות ג').

מוסף תוספות

א. אפי' להרבי רבה. מוסף
שאלן. ב. כמו שפיר
בקונטרס שעריין לא אמר
לו הקב"ה שיהא טעון
עיבור צורה. שס. ג. כמו
שפיר ר"י לעיל (פב.) ד"ה
שלמא. שס. ד. ו[ולין]
היה להם לשרפו מצה
שס. ה. דהאי דאמר ליה
משה לאהרן הן לא הובא
וגו' לא משום שאם הובא
דמה לפניו שיפה עשו
שירופה מיד. שס.
ו. זבחי' שאלן מוסף.
אפי' ע"י גומרתא.

העצמות והגדין והגותר ישרפו בששה עשר
חל ט"ז להיות בשבת ישרפו כ"י לפי שאינן
דוחין לא את השבת ולא את י"ט: **ג' אמר**
רב מרי בר אבוה א"ר יצחק העצמות קדשים
ששימשו נותר ממטמאין את הידים הואיל
ונעשה בסיס לדבר האסור נימא מסייע לי'
העצמות והגדין והגותר ישרפו לט"ז הני
עצמות ה"ד אי לימא דלית בהו מוח למה
בשריפה נשדינהו אלא פשיטא דאית בהו
מוח אי אמרת בשלמא שימוש נותר מילתא
היא אמטו להכי בעי שריפה אלא אי אמרת
שימוש נותר לאו מילתא היא למה להו
שריפה נשדינהו ונחלצה למוח דידהו
ונשרפה נשדינהו לדידהו אלא לאו שמע
מינה שימוש נותר מילתא היא אמרי לא
לעולם אימא לך שימוש נותר לאו מילתא
וקסבר בו בכשר ואפי' בפסול אפי' בפסול
ס"ד והא (ט) תנא אבל המותר במהור והשובר
במטא אינו סופג את הארבעים לא קשיא
זכאן שהיתה לו שעת הכושר כאן היתה
לו שעת הכושר ומאן תנא דשני ליה בין
שהיתה לו שעת הכושר ללא היתה לו שעת
הכושר רבי יעקב היא דתניא ועצם לא
תשברו בו (י) בו בכשר ולא בפסול רבי יעקב
אומר היתה לו שעת הכושר ונפסל יש בו
משום שבירת העצם לא היתה לו שעת
הכושר אין בו משום שבירת העצם ר"ש
אומר אחד זה ואחד זה אין בו משום שבירת
העצם מיתובי יכל עצמות הקדשים אין
טעונין שריפה חוץ מעצמות הפסח מפני
התקלה הני עצמות היכי דמי אי לימא דלית
בהו מוח למה להו שריפה אלא פשיטא

רבינו הגאון

ורבה מוסף אף רבי
הגלילי סביר פסולו
בבעלים ישרף מיד. דתניא
ר' יוסי הגלילי אמר כל זה
הענין תכתיב וכל חטאת
אשר יובא מדמה אל אהל
מיזבד וגו' אינו מדבר אלא
בפרש השופים ושעירין
הנשרפין כו'. אמרו לו
אם זה הענין כולו [מדבר]
בפרש ושעירין הנשרפין
היא. חטאת הנעשת בחוץ
שנכנס דמה לפניו מנין
היא פסולה ונשרף. אמר
להם הן לא הובא את
דמה לפניו ולא היא
ויצאה חוץ לקליעים אלא
פנימה היתה אכול תאכלו
אותה. ש"מ מכלל שאם
נכנס דמה לפניו או יצאה
היא חוץ לקליעים פסולה
ונשרפה מיד כמעשה
דחטאת אהרן. ור' יוחנן
אמר לך פסולות דם
כפסולות בשר הוא ופסולו
בגופו קרינא ביה ופסולות
בעלים שניא.

מתני' העצמות והגדינים
הגותר ישרפו בששה עשר
חל ששה עשר להיות
שבבת ישרפו בשעה
עשר שאין דוחין לא
שבת ולא יום טוב.
ולא תימא חל ממש,
דאם כן חל פסול להיות
בבד"י. אלא אילו חל דין
הוא שישרפו למחר. וכך
הוא מפורש בלמוד ארץ
הישראל במסכת מגילה.
אמר מרי בר אבוה נבך
אבוהין עצמות קדשים
ששימשו נותר. ללומר היה
לעולם בשר נעשה נותר
ונפסל מטמאין את הידים.
האילו נעשה בסיס לדבר
האסור. וסמיעיה ממתי'
דקתני העצמות ישרפו
מכלל דאית בהו מוח דאי
לית בהו מוח למה להו
שריפה. אלא לעולם דאית
בהו מוח ואי שימוש נותר
לאו מילתא היא נחביניה
ונחלצה למוח ונשרפה
ונשדינהו לעצמות. אלא
ש"מ שמוש נותר מלתא
היא. ודהינן לא לעולם
אימא לך אי ממתני' שמוש
נותר לאו מלתא היא. ותנא
דמתני' סבר אפי' הפסול
יש בו שבירת עצם לפיכך
תני ישרפו מפני המוח
שבתן. אינו והתנן המותר
טבור והשובר במטא אינו
לוקח ארבעים. ודוחין הן
דתנן אינו לוקח מכלל
לדית בה שבירת עצם
בפסול מעיקרא דלא היה
ליה שעת הכושר. ומתני'
דקתני ישרפו ואוקימנא
משום שבירת העצם,
כשהיתה לו שעת הכושר
ונפסל ור' יעקב היא.
והתניבין למארי כל עצמות
קדשים אין טעונין שריפה
חוץ מעצמות הפסח מפני
התקלה. והני עצמות דאי
בדאית להו מוח דאי לית
בהו מוח אפי' עצמות
פסח לא בעי שריפה. אלא
דאיא אית בהו מוח. ואי
אמר קמי איסוריהו עצם
זביד אמר קמי שמצאן

העצמות והגדינים
הגותר ישרפו בששה עשר
חל ששה עשר להיות
שבבת ישרפו בשעה
עשר שאין דוחין לא
שבת ולא יום טוב.
ולא תימא חל ממש,
דאם כן חל פסול להיות
בבד"י. אלא אילו חל דין
הוא שישרפו למחר. וכך
הוא מפורש בלמוד ארץ
הישראל במסכת מגילה.
אמר מרי בר אבוה נבך
אבוהין עצמות קדשים
ששימשו נותר. ללומר היה
לעולם בשר נעשה נותר
ונפסל מטמאין את הידים.
האילו נעשה בסיס לדבר
האסור. וסמיעיה ממתי'
דקתני העצמות ישרפו
מכלל דאית בהו מוח דאי
לית בהו מוח למה להו
שריפה. אלא לעולם דאית
בהו מוח ואי שימוש נותר
לאו מילתא היא נחביניה
ונחלצה למוח ונשרפה
ונשדינהו לעצמות. אלא
ש"מ שמוש נותר מלתא
היא. ודהינן לא לעולם
אימא לך אי ממתני' שמוש
נותר לאו מלתא היא. ותנא
דמתני' סבר אפי' הפסול
יש בו שבירת עצם לפיכך
תני ישרפו מפני המוח
שבתן. אינו והתנן המותר
טבור והשובר במטא אינו
לוקח ארבעים. ודוחין הן
דתנן אינו לוקח מכלל
לדית בה שבירת עצם
בפסול מעיקרא דלא היה
ליה שעת הכושר. ומתני'
דקתני ישרפו ואוקימנא
משום שבירת העצם,
כשהיתה לו שעת הכושר
ונפסל ור' יעקב היא.
והתניבין למארי כל עצמות
קדשים אין טעונין שריפה
חוץ מעצמות הפסח מפני
התקלה. והני עצמות דאי
בדאית להו מוח דאי לית
בהו מוח אפי' עצמות
פסח לא בעי שריפה. אלא
דאיא אית בהו מוח. ואי
אמר קמי איסוריהו עצם
זביד אמר קמי שמצאן

העצמות והגדינים והגותר ישרפו בששה עשר
חל ט"ז להיות בשבת ישרפו כ"י לפי שאינן
דוחין לא את השבת ולא את י"ט: **ג' אמר**
רב מרי בר אבוה א"ר יצחק העצמות קדשים
ששימשו נותר ממטמאין את הידים הואיל
ונעשה בסיס לדבר האסור נימא מסייע לי'
העצמות והגדין והגותר ישרפו לט"ז הני
עצמות ה"ד אי לימא דלית בהו מוח למה
בשריפה נשדינהו אלא פשיטא דאית בהו
מוח אי אמרת בשלמא שימוש נותר מילתא
היא אמטו להכי בעי שריפה אלא אי אמרת
שימוש נותר לאו מילתא היא למה להו
שריפה נשדינהו ונחלצה למוח דידהו
ונשרפה נשדינהו לדידהו אלא לאו שמע
מינה שימוש נותר מילתא היא אמרי לא
לעולם אימא לך שימוש נותר לאו מילתא
וקסבר בו בכשר ואפי' בפסול אפי' בפסול
ס"ד והא (ט) תנא אבל המותר במהור והשובר
במטא אינו סופג את הארבעים לא קשיא
זכאן שהיתה לו שעת הכושר כאן היתה
לו שעת הכושר ומאן תנא דשני ליה בין
שהיתה לו שעת הכושר ללא היתה לו שעת
הכושר רבי יעקב היא דתניא ועצם לא
תשברו בו (י) בו בכשר ולא בפסול רבי יעקב
אומר היתה לו שעת הכושר ונפסל יש בו
משום שבירת העצם לא היתה לו שעת
הכושר אין בו משום שבירת העצם ר"ש
אומר אחד זה ואחד זה אין בו משום שבירת
העצם מיתובי יכל עצמות הקדשים אין
טעונין שריפה חוץ מעצמות הפסח מפני
התקלה הני עצמות היכי דמי אי לימא דלית
בהו מוח למה להו שריפה אלא פשיטא

שמוש נותר מלתא היא עצמות קדשים אמאי אין טעונין שריפה. ומשני כגון שנמצאו חלוצים. כלומר נחלק מוחם, עצמות קדשים דלית בהו משום שבירת עצם איסוריהו חלוציהו ולא שמשו נותר, לפיכך לא בעי שריפה. עצמות פסח דאית ביה משום שבירת עצם, היישין דלמא בתי איסוריהו חלוציהו, הלכך בעי שריפה. רב זביד אמר קמי שמצאן